

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Вул. Механізаторів, 9, м. Київ, 03109

<https://grd.gov.ua>

Затверджено

Громадською радою доброчесності

14 квітня 2017 р.

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Акулової Ніни Володимирівни критеріям професійної етики та доброчесності

Проаналізувавши інформацію про **Акулову Ніну Володимирівну** (далі – Кандидат), суддю Вищого господарського суду України, Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Непідтримання незалежності судді

Кандидат перебувала на посаді судді з 1992 по 2016 рік. У період 1992 – 2001 рр. працювала арбітром, суддею господарського суду Донецької області (колишній арбітражний суд Донецької області). З 2001 р. по 2011 р. працювала суддею Донецького апеляційного господарського суду. З жовтня 2011 р. – суддя Вищого господарського суду України. 14 вересня 2016 р. до Вищої ради юстиції надійшла заява кандидата про відставку. 22 вересня 2016 р. була звільнена з посади судді Вищого господарського суду у зв'язку з поданням заяви про відставку.

Характер кар'єри судді вказує на тісний зв'язок з Віктором Татьковим, який за президентства Віктора Януковича обіймав посаду Голови Вищого господарського суду України і був звільнений з посади судді з урахуванням вимог Закону України “Про очищення влади”.

ЗМІ вказують на те, що Вищий господарський суд України на чолі з В. Татьковим в той час залежав від В. Януковича і використовувався для обслуговування його бізнес-інтересів. Була налагоджена “система підпорядкованого прийняття судових рішень” (див., наприклад, Шубін О., Мариненко О. Кадрами вирішують усе // Дзеркало тижня від 4.02.2011 http://gazeta.dt.ua/LAW/kadrami_virishuyut_use.html, Каневський Г. Полтергейст в суді // Економічна правда від 24.04.2014 <https://www.epravda.com.ua/columns/2014/04/24/444609>; "Слідство.Інфо". Організоване суддівське угруповання. 12.03.2015 //

http://24tv.ua/slidstvoinfo_organizovane_suddivske_ugrupovannya_n553354;

Оришук Ф. Господарі феміди. В чому звинувачують тандем Ємельянова-Татькова // Главком від 11.11.2016

<http://glavcom.ua/publications/gospodari-sprav-v-chomu-zvinuvachuyut-tandem-jemelyanova-tatkova-382234.html>).

На офіційний веб-портал Ради надійшла інформація (додаток 1) про те, що Департаментом спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України (далі – ДСР ГПУ) здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42013110000001050 за підозрою колишнього Голови Вищого господарського суду України Татькова В.І., його колишнього заступника Ємельянова А.С. (нині суддя Вищого господарського суду України) та колишнього головного спеціаліста канцелярії (на правах відділу) управління документального забезпечення Вищого господарського суду України Катасонової Є.Б. у вчиненні злочинів проти правосуддя – втручання в діяльність судових органів та незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, тобто у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 376, ч. 2 ст. 376-1 КК України (далі - кримінальне провадження).

Кримінальне провадження розпочато за фактом здійснення вищими посадовими особами Вищого господарського суду України систематичних втручань в автоматизовану систему документообігу суду (далі – АСДОС). У процесі досудового розслідування були встановлені факти здійснення тиску на суддів Вищого господарського суду України, систематичного втручання у діяльність суддів та процес здійснення правосуддя. Причому таке втручання здійснювалося організаторами злочину у винятково цинічний та зухвалий спосіб - шляхом підкорення собі органу суддівського самоврядування.

У порушення принципів роботи автоматизованої системи документообігу суду щодо об'єктивності, вірогідності (випадковості) розподілу справ, черговості та рівної кількості справ для кожного судді, з 01.01.2011 р. у Вищому господарському суді України було впроваджено 45 спеціалізацій суддів. При цьому значна кількість спеціалізацій мала штучний характер та фактично дублювалися.

Досудовим розслідуванням на цей час встановлено 10 546 випадків розподілу справ (заяв) на одного суддю Вищого господарського суду України (безальтернативно) у так званих «тотожних» спеціалізаціях та 10 816 випадків внесення до автоматизованої системи документообігу Вищого господарського суду України недостовірних відомостей щодо можливості участі судді в автоматизованому розподілі справи (касаційної скарги). У період часу з 01.01.2011 р. до 01.05.2014 р. за такими «тотожними» спеціалізаціями, автоматизований розподіл у яких відбувався безальтернативно, були визначені такі судді: Акулова Н.В. (Кандидат), Алєєва І.В., Бакуліна С.В., Барицька Т.Л., Борденюк Є.М., Владимиренко С.В., Волков Р.В., Величко Н.Л., Данилова Т.Б., Добролюбова Т.В., Дерєпа В.І., Демидова А.М., Євсіков О.О., Запорощенко М.Д., Заріцька А.О., Кравчук Г.А., Картере В.І., Кот О.В., Круглікова К.С., Князьков В.В., Корсак В.А., Козир Т.П., Кравчук Г.А., Новікова Р.Г., Малетич М.М., Мирошніченко С.В., Остапенко М.І., Удовиченко О.С., Панова І.Ю., Плюшко І.А., Прокопаніч Г.К., Першиков Є.В., Самусенко С.С.,

Хрипун О.О., Швець В.О., Шевчук С.Р. та Чернов Є.В.

Також, відповідно до публікації <https://daily.rbc.ua/ukr/show/sudi-okazalis-del-pochemu-generalnaya-prokuratura-1479467208.html> (додаток 10) та повідомлення (додаток 2), що було надіслано на інформаційний портал Ради, у кримінальному провадженні № 22015000000000071, за ознаками складу злочину, ч.2 ст. 376-1 КК України, було встановлено, що загалом Акулова діяла у складі групи (6 осіб) суддів Вищого господарського суду України, до яких судові справи потрапляли внаслідок втручання в АСДОС. Наприклад, у 2012 р. надійшло і було розподілено між 98 суддями чотирьох судових палат 23 211 справи. У середньому один суддя Вищого господарського суду України повинен був розглянути протягом року близько 230 справ. Проте окремі судді брали участь у розгляді майже вдвічі більше від середньої кількості справ. На Кандидата було розподілено 414 справи. До Вищого господарського суду України у 2013 році загалом надійшло 19 761 справ. Середня кількість справ на одного суддю становить близько 200 справ, на суддю Акулову Н.В. було розподілено 400 справ.

Кандидат віднесена слідством до групи суддів Вищого господарського суду України, на яких здійснювався розподіл справ з порушенням порядку, встановленого законом.

На цей час у кримінальному провадженні як свідів допитано 30 суддів Вищого господарського суду України. Усі ці судді формально дають показання та відповідають на запитання слідчого. Водночас при явних ознаках неправомірності дій під час розподілу справ (касаційних скарг) між суддями Вищого господарського суду України вони не надають викривальні показання щодо осіб, причетних до указаних неправомірних дій, чим не сприяють розкриттю злочинів, повному, всебічному та об'єктивному з'ясуванню всіх обставин провадження.

Неухильно слідуючи правовому принципу презумпції невинуватості, Рада не робить стверджувальних висновків про причетність Кандидата до зазначених злочинів, щодо яких здійснюється розслідування. Проте наявна у Ради інформація з кримінального провадження дає обґрунтовані підстави вважати, що ним встановлені факти тривалого існування в Вищому господарському суді України негативної неформальної практики щодо організації розподілу справ. Така практика мала можливість утвердитися в Вищому господарському суді України лише за активної чи мовчазної згоди з нею суддів цього суду з нехтуванням принципу незалежності судді.

Призначення будь-якої особи на посаду судді має відбуватися з урахуванням її минулої професійної діяльності та того, як вплине перебування цієї людини на посаді судді під кутом зору необхідності підвищення рівня суспільної довіри до суду.

Незалежність судів є основним принципом побудови ефективної системи правосуддя. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює, що суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання.

Статтею 5 Кодексу суддівської етики визначено, що незалежність судді під час здійснення правосуддя є передумовою дії принципу верховенства права та невід'ємною складовою

справедливого суду.

Наведені факти свідчать, що Кандидат протягом тривалого часу не лише не вчиняв активних дій з метою припинення системного незаконного впливу на процеси розподілу справ, але й щонайменше пасивно сприяв цим процесам. А коли ці факти було викрито, не вживає активних дій з метою сприяння ефективному розслідуванню цих справ. Це свідчить про порушення Кандидатом основоположних засад принципу незалежності судді.

2. Наявність обґрунтованих підстав для висновку про невідповідність Кандидата вимогам доброчесності

Відповідно до декларацій кандидата про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 р. (додаток 3) та згідно з листом Вищого господарського суду України № 01-29/426/485/17 (додаток 4), Кандидат отримала службове житло, а саме квартиру по вул. Дружби Народів у м. Києві.

Перевіряючи інформацію у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, з'ясовано, що зазначену квартиру отримала у власність шляхом приватизації мати Кандидата на підставі Розпорядження Печерської районної в місті Києві державної адміністрації № 41 від 07.03.2014 р. (додаток 5) про приватизацію державного житлового фонду, та вже через місяць подарувала елітне житло Кандидату (додаток 6).

Таким чином, у 2014 р. Кандидат за договором дарування отримала від своєї матері квартиру у житловому комплексі бізнес-класу у новобудові по вул. Дружби народів у Печерському районі м. Києва. Аналогічна квартира у цьому ж будинку коштує від 125 до 130 тис. доларів США. При цьому мати Кандидата 1939 року народження є пенсіонером за віком.

Тобто квартира надавалась кандидату для користування як службова. Після цього нерухоме майно було виведено зі складу службових та включено до списку таких, що підлягають приватизації. Після реєстрації місця проживання у вказаній квартирі своєї матері, остання її приватизувала та їй було видано свідоцтво про право власності як єдиному користувачу житла. Завершенням безкоштовного отримання елітного житла у приватну власність стало укладення договору дарування квартири судді Вищого господарського суду України Акуловій Ніні Володимирівні.

Вважаємо, що приватизація на матір житла, отриманого як службове, особливо, за наявності іншого житла у власності, є недоброчесним. Адже Закон України «Про судоустрій і статус суддів» з 2010 р. гарантує право судді лише на службове житло. Кандидат не міг не знати, що виведення квартири з фонду службового житла вимагає його поповнення для забезпечення житлом інших осіб, які потребують службового житла. А це означає, що таке житло забирається від багатодітних сімей, уразливих категорій населення, військовослужбовців тощо, які багато років перебувають у черзі на отримання житла.

Враховуючи наведене, Громадська рада доброчесності дійшла висновку, що Кандидат не могла не знати про факти втручання в роботу автоматизованої системи документообігу Вищого господарського суду України, але не продемонструвала повагу до незалежності судді і не заявила про такі втручання.

Отримання у власність елітної квартири шляхом проведення маніпулятивних дій через свою матір свідчить про використання свого статусу як судді для особистих потреб, що не сприяє збереженню авторитету судової влади, підвищенню її власного авторитету як судді та поваги до суду.

Наведені факти, взяті як разом, так і кожний окремо, дають підстави для висновку, що кандидатура Акулової Ніни Володимирівни не відповідає вимогам доброчесності та професійної етики.

Водночас, цей висновок можна доповнити додатковою інформацією про Кандидата.

За результатами засідання дисциплінарної секції Вищої ради юстиції, яке відбулося 19 квітня 2016 року, прийнято рішення рекомендувати Вищій раді юстиції прийняти ухвалу про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Вищого господарського суду України Акулової Ніни Володимирівни (додаток 7). Скарга на суддю подавалась саме через незаконне втручання в роботу автоматизованих систем документообігу Вищого господарського суду України, оскільки такі випадки не були поодинокі.

16.06.2016 року Вища рада юстиції відмовила у відкритті дисциплінарної справи стосовно суддів Вищого господарського суду України Шевчук Світлани Ростиславівни, Акулової Ніни Володимирівни та Владимиренко Світлани В'ячеславівни. Однак, відповідно до ст. 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Закону України «Про Вищу раду юстиції», Вища рада юстиції визнала, що не має повноважень розглядати такі скарги за відсутності вичерпного переліку підстав звернення. Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем документообігу суду є злочином та підслідне виключного органам Національної поліції. Рішення Вищої ради юстиції про відмову притягненні до дисциплінарної відповідальності не може вказувати про відсутність чи наявність такого діяння зі сторони судді.

Відповідно до частини четвертої статті 19 Регламенту Громадської ради доброчесності за наявності важливої інформації Рада у подальшому може окремим рішенням змінити або скасувати висновок, або затвердити новий висновок.

Додатки

1. Копія листа Генеральної прокуратури України від 12.04.2017 № 23/1/3-32815-14.
2. Повідомлення на інформаційний портал Громадської ради доброчесності.
3. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік.

4. Копія листа Вищого господарського суду України № 01-29/426/485/17.
5. Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав № 84525269 (відносно матері Кандидата).
6. Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав № 80741617 (відносно Кандидата).
7. Рішення ВРЮ від 16.06.2016 р.
8. Ухвала Печерського районного суду м. Києва від 02.08.2016 р. у справі №757/34859/16к.
9. Ухвала Печерського районного суду м. Києва від 24.04.2016 р. у справі 757/18620/16к.

Координатор

Громадської ради доброчесності